

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАКАЗ

м. Київ

26 01 20 22р.

№ 64

Деякі питання підвищення кваліфікації
педагогічних працівників закладів освіти

Відповідно до абзацу п'ятнадцятого пункту 10 Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», пункту 8 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630, підпункту 6 пункту 2.2.1.1 Оперативного плану Міністерства освіти і науки України на 2021 рік, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 06 січня 2021 року № 30, з урахуванням листа комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів» від 22 грудня 2021 року № 01-10/1293 та з метою підвищення рівня загальних і професійних компетентностей вчителів у рамках реалізації в закладах загальної середньої освіти Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Типову програму підвищення кваліфікації вчителів, директорів та заступників директорів, педагогів-організаторів, соціальних педагогів, практичних психологів закладів загальної середньої освіти «Знаємо та діємо» за напрямком: «Організація діяльності педагогічних працівників з питань надання домедичної допомоги та безпечного поведження на дорозі» (далі – Типова програма), що додається.

3. Директорату дошкільної, шкільної, позашкільної та інклюзивної освіти (Єресько О.) забезпечити оприлюднення Типової програми на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України.

3. Рекомендувати закладам післядипломної педагогічної освіти розробляти програми підвищення кваліфікації вчителів, директорів та заступників директорів, педагогів-організаторів, соціальних педагогів, практичних психологів закладів загальної середньої освіти щодо організації діяльності педагогічних працівників щодо надання домедичної допомоги та безпечного поведження на дорозі на основі Типової програми.

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Рогову В.

Міністр

Сергій ШКАРЛЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Міністерства освіти і науки
України

від 26 01 22 № 64

**Типова програма
підвищення кваліфікації вчителів, директорів та заступників директорів,
педагогів-організаторів, соціальних педагогів, практичних психологів
закладів загальної середньої освіти «Знаємо та діємо» за напрямком
«Організація діяльності педагогічних працівників щодо надання домедичної
допомоги та безпечного поведження на дорозі»**

Розробник: Комунальний навчальний заклад Київської обласної державної адміністрації «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів», Міжнародний благодійний фонд «Допомоги постраждалим внаслідок ДТП».

Цільова група: вчителі, директори та заступники директорів, педагоги-організатори, соціальні педагоги, практичні психологи закладів загальної середньої освіти.

Мета полягає у розвитку професійних компетентностей (здоров'язбережувальної компетентності), учителів закладів загальної середньої освіти, директорів та заступників директорів, педагогів-організаторів, соціальних педагогів, практичних психологів необхідних для партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу (учителями, учнями, батьками) щодо надання домедичної допомоги постраждалим при невідкладних станах і ДТП та вивчення правил безпечного поведження на дорозі, створенні безпечного і здорового освітнього середовища у Новій українській школі.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

удосконалення умінь здійснювати педагогічну діяльність відповідно до законодавчої бази у сфері базової середньої освіти, нормативно-правових документів, що регламентують основні ролі, завдання та кваліфікаційні характеристики педагогічних працівників;

формування базових навичок учасників освітнього процесу щодо здійснення навчання правилам надання домедичної допомоги та безпечного поведження на дорозі;

удосконалення здатності ефективно використовувати методичні інструменти для розроблення та проведення навчальних занять щодо надання домедичної допомоги та безпечного поведження на дорозі в умовах безпечного і здорового освітнього середовища;

удосконалення вмінь партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу;

удосконалення здатності до навчання впродовж життя й ефективного планування своєї індивідуальної професійної траєкторії.

Напрями підвищення кваліфікації: розвиток професійної компетентності (здоров'язбережувальної компетентності); створення безпечного і здорового освітнього середовища та особливості (специфіка) навчання здобувачів освіти дорослих; використання сучасних технологій та навчальних інструментів педагогічними працівниками.

Актуальність розроблення типової програми підвищення кваліфікації учителів закладів загальної середньої освіти, директорів та заступників директорів, педагогів-організаторів, соціальних педагогів, практичних психологів (далі — Програма) полягає в необхідності забезпечення достатньої кількості кваліфікованих педагогічних працівників, які володіють загальними і професійними компетентностями для роботи в освітньому середовищі Нової української школи, партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу, участі в організації безпечного і здорового освітнього середовища та основних засад у сфері базової середньої освіти, а саме: законів України «Про освіту», «Професійного стандарту вчителя закладу загальної середньої освіти», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у Новій українській школі до 2024 року.

Програму укладено за такими модулями:

нормативно-правове й організаційне забезпечення створення здорового та безпечного освітнього середовища в закладі освіти;

домедична допомога (алгоритми дій спрямовані на врятування та збереження життя людини у невідкладному стані);

правила безпечного поведіння на дорозі для учасників освітнього процесу; використання методичних інструментів для розроблення та проведення навчальних занять щодо надання домедичної допомоги та безпечного поведіння на дорозі;

підсумковий контроль результатів навчання педагогічних працівників.

Вступ.

Тема. Нормативно-правове й організаційне забезпечення створення здорового та безпечного освітнього середовища в закладі освіти.

Основні нормативні документи з питань надання домедичної допомоги та формування здоров'язбережувальної компетентності педагогічних працівників: концептуальні засади реформування середньої школи «Нова українська школа»; закони України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII та «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX; Указ Президента України від 25.05.2020 № 195/2020 «Про затвердження Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі»; постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»; наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736 «Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)»; наказ Міністерства економіки України від 17.09.2021 № 568-21 «Про затвердження

професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти»; наказ Міністерства охорони здоров'я України від 04.08.2021 № 1627 «Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти».

Модуль 1. Домедична допомога (алгоритми дій спрямовані на врятування та збереження життя людини у невідкладному стані)

Тематика модуля. Принципи надання домедичної допомоги постраждалому.

Огляд місця події, обстеження постраждалого. Принцип надання домедичної допомоги. Алгоритми дій.

Актуальні питання раптової зупинки кровообігу. Дотримання правил безпеки на місці події. Розпізнавання ознак зупинки кровообігу. Порядок взаємодії з диспетчером системи екстреної медичної допомоги (теоретичне заняття). Визначення можливих загроз на місці події. Порядок розпізнавання ознак зупинки кровообігу (практичне заняття).

Принципи проведення серцево-легеневої реанімації. Ознаки порушень діяльності серцево-судинної системи. Причини та ознаки зупинки серця. Порядок (алгоритм) проведення серцево-легеневої реанімації (теоретичні заняття). Поняття про автоматичний зовнішній дефібрилятор, порядок його використання при проведенні серцево-легеневої реанімації.

Домедична допомога при порушенні прохідності верхніх дихальних шляхів. Причини виникнення та класифікація порушення прохідності верхніх дихальних шляхів. Алгоритм надання домедичної допомоги. Відновлення прохідності дихальних шляхів. Оцінка наявності дихання. Проведення зовнішнього масажу серця. Проведення штучного дихання «з рота в рот». Застосування зовнішнього автоматичного дефібрилятора при проведенні серцево-легеневої реанімації. Надання дитині стабільного положення (практичне заняття).

Модуль 2. Правила безпечного поведіння на дорозі для учасників освітнього процесу.

Тематика модуля. Правила дорожнього руху для пішоходів: безпечна дорога до школи та дому. Безпека пішохода: обов'язки і права. Обов'язки водіїв перед пішоходами. Практичні поради для пішоходів. Види пішохідних переходів та дорожні знаки. Дорожня розмітка. Модель безпечного дорожнього середовища («трикутник безпеки»). Безпека на зупинках громадського транспорту. Безпека пасажирів: обов'язки і права. Правила користування громадським транспортом. Правила дорожнього руху для велосипедистів. Правила руху на скутерах та мопедах.

Поведінка та алгоритм дій при ДТП. Види ДТП. Положення тіла, які знижують ризики травмування під час ДТП. Порядок дій при потрапленні в небезпечну ситуацію. Номери телефонів екстрених служб. Пам'ятка пішоходу, який постраждав у дорожньо-транспортній пригоді. Пам'ятка пішоходу, який став очевидцем дорожньо-транспортної пригоди.

Принцип дії світлоповертальних елементів у темний час доби. Класифікація, функціональні характеристики світлоповертальних елементів. Рекомендації по використанню (носії) світлоповертальних елементів.

Модуль 3. Використання методичних інструментів для розроблення та проведення навчальних занять щодо надання домедичної допомоги та безпечного поведіння на дорозі. Переваги інтерактивного навчання: участь кожного, власна позиція та цінності, спільне навчання, експериментування, рівність позицій, навчання на основі досвіду. Інтерактивні методи, які спонукають до роздумів та критичного мислення: мозковий штурм, кейс, дискусія, робота в малих групах, рольова та симуляційна гра. Основні характеристики навчального проекту. Роль учителів у реалізації навчальних проектів. Реалізація проектного підходу до навчання правил безпеки та надання домедичної допомоги. Основні етапи реалізації проекту. Створення навчального проекту за участі учнів. Визначення, аналіз проблеми, мети проекту та очікуваних результатів проекту. Планування дій/заходів і ресурсів. Планування моніторингу та оцінювання. Реалізація плану дій. Презентація напрацьованих проектів, що спрямовані на розуміння домедичної допомоги та правил безпечного поведіння на дорозі.

Орієнтовна тематика проектів: «Безпечна країна», «Безпечний вихідний», «Безпечна дорога додому», «Навчаючи навчаюся правилам власної безпеки: старшокласники для молодших школярів», «Дизайнери світло відбивальних елементів», «Трикутник безпеки», «Інформаційне середовище з надання домедичної допомоги при ДТП: очима учнів», «Рольова гра «Обізнаний пасажир», «Безпечні пішохідні переходи у моїй громаді», «Домедична допомога: наскрізний підхід на різних шкільних предметах».

Модуль 4. Підсумковий контроль результатів навчання педагогічних працівників. Виконання тестових завдань.

Тематична дискусія «Загальні принципи надання домедичної допомоги та психологічна підтримка постраждалих при невідкладних станах та ДТП».

Обсяг: 30 год. (1 кредит ЄКТС).

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (офлайн навчання).

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

Загальні компетентності: громадянська, соціальна, культурна, мовно-комунікативна, інформаційно-цифрова.

Професійні компетентності: здоров'язбережувальна, психолого-педагогічна, педагогічного партнерства, навчання впродовж життя.

Очікувані результати навчання:

характеризує основні положення нормативно-правового підґрунтя програми, компетентнісний потенціал, навчально-методичне забезпечення програми, що регламентують здатність організувати безпечне освітнє середовище та використовувати сучасні здоров'язбережувальні технології;

виділяє складові безпечного та здорового освітнього середовища;

аргументує важливість надання домедичної допомоги спрямованої на врятування та збереження життя людини;

пояснює алгоритми дій по наданню домедичної допомоги;

виявляє зовнішні ознаки погіршення самопочуття та фізичного стану людини;

пояснює важливість дотримання правил безпечного поведіння на дорозі;

проектує ситуації, що потребують використання алгоритмів надання домедичної допомоги;

називає методичні інструменти для проведення інтерактивних занять;

добирає інструменти для опрацювання зі здобувачами освіти алгоритмів надання домедичної допомоги;

обирає навчальні матеріали для формування у здобувачів освіти умінь надавати домедичну допомогу;

розробляє зміст інтерактивного (тренінгового) заняття, враховуючи підходи використання алгоритмів надання домедичної допомоги;

практикує активні та інтерактивні методи і форми навчання, методи організації дискусії, фасилітативні техніки, використання проектної технології та навчання суперечливих питань;

презентує тематику та досягнення очікуваних результатів проектної діяльності з питань домедичної допомоги та правил безпеки на дорозі.

Орієнтовний розподіл годин за видами діяльності:

Назви модулів і тем	Інтерактивні лекції	Практичні заняття	Усього
Вступ. Тема. Нормативно-правове й організаційне забезпечення створення здорового та безпечного освітнього середовища в закладі освіти.	2		2
Модуль 1. Домедична допомога Принципи надання домедичної допомоги постраждалому. Актуальні питання раптової зупинки кровообігу. Принципи проведення серцево-легеневої реанімації Домедична допомога при порушенні прохідності верхніх дихальних шляхів.	4	6	10
Модуль 2. Правила безпечного поведження на дорозі для учасників освітнього процесу. Правила дорожнього руху для пішоходів: безпечна дорога до школи та дому. Поведінка та алгоритм дій при ДТП. Принцип дії світлоповертальних елементів у темний час доби.	2	4	6
Модуль 3. Використання методичних інструментів для розроблення та проведення навчальних занять щодо надання домедичної допомоги та безпечного поведження на дорозі. Орієнтовна тематика проєктів.	4	6	10

Модуль 4. Підсумковий контроль результатів навчання педагогічних працівників. Тематична дискусія «Загальні принципи надання домедичної допомоги та психологічна підтримка постраждалих при невідкладних станах та ДТП».	1	1	2
Всього	13	17	30

Розробляючи програми підвищення кваліфікації на основі цієї Програми, суб'єкти надання освітніх послуг із підвищення кваліфікації (далі — суб'єкти підвищення кваліфікації) можуть використовувати перераховані очікувані результати навчання як у повному обсязі, так і частково, залежно від запитів керівників та педагогічних працівників ЗЗСО.

Розподіл годин за видами діяльності має орієнтовний характер. Послідовність і кількість годин на вивчення окремих тем може змінювати суб'єкт підвищення кваліфікації у межах часу, передбаченого Програмою, з урахуванням запитів керівників ЗЗСО та з урахуванням індивідуальних потреб й професійного досвіду педагогічних працівників цих закладів.

Вибір форми організації освітнього процесу, методів і засобів навчання для досягнення результатів навчання, визначених Програмою, здійснює суб'єкт підвищення кваліфікації.

Система та критерії оцінювання результатів навчання педагогічних працівників визначаються суб'єктом підвищення кваліфікації.

Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Безпечна дорога додому: методичний посібник з безпеки дорожнього руху Ю.О. Чорний та ін. К. 2021. 74 с.
2. Домедична допомога на місці події: практичний посібник. Херсон. Видавничий дім «Гельветика». 2020. 224 с.
3. Життя на дорозі залежить від тебе: пам'ятка для учасників дорожнього руху. К. «Гамма-принт».
4. Інтерактивні методи навчання: навч. посібник. Щецін: Вид-во WSAP, 2005. 170 с.

Нормативно-правові документи

1. Концептуальні засади реформування середньої школи «Нова українська школа» <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
2. Закони України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII та «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF>.

4. Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736 «Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profstandart-vchitelya-pochatkovih-klasiv-vchitelya-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i-vchitelya-z-pochatkovoyi-osviti>.

5. Указ Президента України від 25.05.2020 № 195/2020 «Про затвердження Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/195/2020#Text>.

6. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 16.06.2014 № 398 «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-14>.

7. Наказ Міністерства охорони здоров'я України України від 04.08.2021 № 1627 «Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти».

8. Наказ Міністерства економіки України від 17.09.2021 № 568-21 «Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти».

Електронні ресурси

1. Вебінар «Проектний підхід у супроводі шкіл: як працювати з проектним підходом у процесі підтримки школи щодо реалізації плану змін». URL: <https://www.schools-for-democracy.org/onlain-resursy/vebinary/proektnij-pidkhid-u-shkoli>.

2. Надання домедичної допомоги постраждалим. URL: <https://dopomogadtp.com/ua/nadannia-domedychnoi-dopomohy-postrazhdalym/>

3. Онлайн курс «Успішне вчителювання – прості рецепти на щодень». URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:EWC+DS101+2021_T1_3/about.

4. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання. Київ. 2007.141 с. URL: https://nvk-licey.at.ua/_ld/0/2_VTn.pdf.

5. Посібник Ради Європи з Переглянутої Європейської хартії про участь молодих людей у місцевому та регіональному житті «Скажи своє слово!». URL: <https://rm.coe.int/have-your-say-manual-ukr/1680789a84>.

6. Правила поведінки на вулицях і дорогах: відеоматеріали. URL: <https://dopomogadtp.com/ua/pravyyla-povedinky-na-vulytsiakh-i-dorohakh-vidiomaterialy/>.

Генеральний директор директорату дошкільної, шкільної, позашкільної та інклюзивної освіти

Олег СПЕСЬКО